

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/380/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4310207622
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4310207622.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej- Polákovej, v právnej veci žalobkyne: L. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., Z. XX, zastúpená JUDr. Romanom Juríkom, PhD., advokátom, so sídlom Bratislava, Račianska 62, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Mliekarenská 10, IČO: 35 792 752, zastúpený JUDr. Jánom Havlátom, advokátom Advokátskej kancelárie HAVLÁT&PARTNERS, so sídlom Bratislava, Rudnayovo nám. 1, o zaplatenie finančného zadostučinenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 12. júla 2017 č. k. 7C/78/2010-401 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku **l. m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňu sumu 300 eur z titulu primeraného finančného zadostučinenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnom zamietajúcom výroku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyňu sa priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobkyňu v časti priznania finančného zadostučinenia zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení.

2. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala aj priznania finančného zadostučinenia vo výške 2.639 eur s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Súd už vo svojom prvom rozhodnutí zo dňa 04. 12. 2013 pri právnom posúdení tohto nároku vychádzal z toho, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania nie je, a preto nemôže byť úverová zmluva klasifikovaná ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, a teda nárok žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie nemožno posudzovať v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom k tomu, že súd ustálil, že právny vzťah z úverovej zmluvy č. 8400000656 medzi účastníkmi nie je, sa ani nezaoberal námietkami žalobcu a vyjadrením žalovaného k jednotlivým ustanoveniam článku Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere, kde žalobkyňa namietala neprijateľné podmienky, pričom zaujala stanovisko, že jednotlivé ustanovenia v zmluve spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľov. Vzhľadom k tomu, súd jej nárok posúdil ako zásah do osobnostných práv v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd bol však toho názoru, že nárok na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. nie je prípustné zamieňať s nárokmi vyplývajúcimi

z práva na ochranu osobnosti v zmysle ust. § 13 a nasl. OZ a tiež, že dotknutý nárok nie je ani paušalizovaným nárokom na náhradu škody, či už majetkovej alebo osobnostnej povahy. OS Levice rozsudkom zo dňa 04. 12. 2013 pod č. k. 7C/78/2010-237 určil, že právny vzťah z úverovej zmluvy č. 8400000656 medzi účastníkmi konania nie je. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že medzi účastníkmi konania zmluvný vzťah nevznikol. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že k vzniku zmluvného záväzného vzťahu medzi účastníkmi konania nedošlo z dôvodu nedostatku postupu, ktorý má všeobecný charakter (nejde o ustanovenie prijaté na ochranu spotrebiteľa). Z uvedeného dôvodu nemožno u žalobkyni hovoriť o porušení spotrebiteľských práv, ktorých následkom by bolo právo na priznanie finančného zadosťučinenia. Ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparaovať ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práv na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je, aby ujma vznikla, inak nie je čo reparaovať. Ďalšou podmienkou, ktorú súd musí zohľadniť, je, že finančné zadosťučinenie môže priznať iba v prípadoch úspešného uplatnenia porušenia práv alebo povinností ustanovujúcich Zákonom o ochrane spotrebiteľa. Predmetným žalobným návrhom sa žalobkyňa domáhala určenia, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania nie je, pričom súd, vzhľadom na predmet konania, nezisťoval porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z. z. Vzhľadom k týmto skutočnostiam s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 5 veta posledná Zákona o ochrane spotrebiteľa neboli splnené základné predpoklady na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia od žalovaného. Z uvedeného dôvodu súd žalobu na priznanie finančného zadosťučinenia zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP, a vzhľadom na pomer úspechu strán v konaní rozhodol tak, že žiadnej zo strán sporu nepriznal náhradu trov konania.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla v zákonnej lehote odvolaním žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zmeny a zaviazania žalovaného zaplatiť jej sumu 2.639 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dôvodila tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu (9Co/175/2014), ktorý v časti odôvodnenia týkajúceho sa finančného zadosťučinenia vytkol súdu prvej inštancie nesprávnu právnu kvalifikáciu, v zmysle ktorej jej bolo priznané finančné zadosťučinenie v zmysle § 11 až § 16 OZ, a nie v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Odvolací súd uviedol, že jedinou podmienkou priznania finančného zadosťučinenia podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa je úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na súde.

4. Z rozsudku súdu prvej inštancie (7C/78/2010-237), ktorého výrok o neexistencii úverového vzťahu medzi stranami sporu potvrdil aj Krajský súd v Nitre rozsudkom 9Co/175/2014, je zrejmé, že si na súde úspešne uplatnila právo spotrebiteľky. Namietala, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je vnútorne protirečivé a neudržateľné. V žiadnom prípade sa nemožno stotožniť s tvrdením súdu, že nutnosť právneho úkonu vyslovená súdom znamená, že medzi stranami nevznikol záväzkový vzťah spotrebiteľského charakteru. Ak odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku 9Co/175/2014 uviedol okrem iného: „Predmetom konania bola žaloba žalobkyne v zmysle zák. č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ochrane spotrebiteľa, ktorou sa domáhala, aby súd určil, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania nie je a zároveň sa domáhala finančného zadosťučinenia vo výške 2.639 eur, ako aj náhrady trov konania“. Z celého konania nevyplývala žiadna pochybnosť o tom, že medzi stranami síce nevznikol zmluvný záväzkový právny vzťah, avšak vznikol deliktuálny záväzkový právny vzťah. Odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že ide o spotrebiteľský právny vzťah a týmto právnym názorom bol súd prvej inštancie viazaný. Je nepochybné, že žalovaný konal počas celého času ako dodávateľ, zneužíval svoje silnejšie postavenie proti spotrebiteľke, napokon aj uplatnením ničotnej dohody o zrážkach zo mzdy. Za týchto okolností neobstojí konštatovanie súdu, že ničotnosť právnych úkonov treba posudzovať len podľa všeobecných ustanovení občianskeho práva, pričom súd nedal žiadnu odpoveď na kľúčové otázky. Súd teda nedostatočným odôvodnením rozsudku jednak uprel jej právo na spravodlivý proces, a jednak vec nesprávne právne posúdil. Neobstojí právne posúdenie, podľa ktorého právny vzťah medzi stranami sporu nie je spotrebiteľským právnym vzťahom.

5. Nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie dospel k skutkovému tvrdeniu, že „ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je vreparovať ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práv na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je, aby ujma vznikla, inak nie je čo reparaovať.“ Ako správne poznamenal odvolací súd

(v predchádzajúcom rozhodnutí) „Z doslovného znenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. je zrejmé, že zákon stanovuje fakticky jedinú podmienku pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a to úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa na súde. Svoje právo ako spotrebiteľky si úspešne na súde uplatnila.

6. K podanému odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Dôvodil tým, že žalobkyňou tvrdené zásahy do jej práv, a ktoré mali byť podľa jej tvrdení protiprávne, sú prezentované v rovine tvrdení bez akéhokoľvek relevantného podkladu (dôkazu, z ktorého by bolo možné hodnotiť a verifikovať relevanciu týchto tvrdení). Žalobkyňa sa argumentačne posúvala k tomu, ako keby si chcela uplatňovať nárok na náhradu škody na zdraví, pričom či už vedome a účelovo, alebo v nedbanlivosti vo vyjadrení pojmov zamieňa morálnu ujmu a ujmu na zdraví, ktoré sú z hľadiska práva dvomi absolútne odlišnými kategóriami. Opätovne poukázal na skutočnosť, že medzi stranami sporu žiaden právny vzťah nebol a nie je. Z tohto dôvodu nie je jasné, na základe čoho žalobkyňa dospela k záveru, že medzi ňou a žalovaným je právny vzťah, ktorý je regulovaný právnymi normami upravujúcimi ochranu spotrebiteľa. Za najpodstatnejší považuje fakt, že žalobkyňa podľa jeho názoru počas celého konania nepreukázala vznik, rozsah a intenzitu ujmu, ani žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že priznanie zadosťučinenia je opodstatnené.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „CSP“) po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, byť viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne opodstatnené a dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 300 eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnom zamietajúcom výroku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Predmetom konania je žaloba uplatnená žalobkyňou na súde prvej inštancie ešte dňa 14. 06. 2010, ktorou sa domáhala ochrany spotrebiteľa a žiadala, aby súd určil, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania (stranami sporu podľa CSP) nie je a zároveň sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2.639 eur, ako aj náhrady trov konania. Žalobkyňa v konaní dôvodila tým, že dňa 23. 10. 2007 spísala so zástupkyňou žalovaného žiadosť o poskytnutie úveru v sume 35.000 Sk. Na druhý deň si uvedomila, že ide o „drahý úver“, za ktorý treba žalovanému zaplatiť sumu 76.104 Sk, preto požiadala p. V. s ktorou spísala dňa 23. 10. 2007 žiadosť o poskytnutie úveru o storno tohto úveru. Zástupkyňa žalovaného ju ubezpečila, že dokumenty týkajúce sa úveru má ešte u seba a neodovzdala ich žalovanému. Napriek uvedenému jej p. V. približne o 2 týždne oznámila, že jej žalovaný poslal na bankový účet peniaze predstavujúce poskytnutý úver. Žalobkyňa argumentovala tým, že „zrušila“ svoju žiadosť, pričom p. V. jej poradila, aby peniaze previedla späť na účet žalovaného. Žalobkyňa tak vykonala na ďalší deň. V septembri 2008 ju žalovaný kontaktoval prostredníctvom SMS s tým, že je klientkou žalovaného a v následnom telefonickom rozhovore jej bolo vysvetlené, že finančné prostriedky, ktoré vrátila na účet žalovaného sa považuje za prvú splátku poskytnutého úveru. Dňa 18. 02. 2010 ju navštívil p. A. a vyzval ju na úhradu jej dlhu voči žalovanému. Žalobkyňa argumentovala skutočnosťou, že nedisponuje ani len úverovou zmluvou, na základe ktorej by mal vzniknúť záväzkový vzťah medzi stranami sporu. Oznámenie o schválení úveru jej bolo doručené až dňa 15. 02. 2010. Z uvedených dôvodov žalobkyňa žiadala o určenie, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania nie je a tiež žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.639 eur. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že na základe Žiadosti žalobkyne o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere č. 84000000656 požiadala žalobkyňa o poskytnutie úveru v sume 76.104 Sk splatného v 36-mesačných splátkach po 2.114 Sk. Žalobkyňa podpísala dňa 23. 10. 2007 žiadosť, po posúdení a schválení zo strany žalovaného bola zmluva podpísaná dňa 21. 11. 2007. Finančné prostriedky boli z účtu žalovaného odpísané dňa 21. 11. 2007 a žalobkyni bola odoslaná zmluva o revolvingovom úvere aj tzv. akceptačný list (oznámenie o schválení úveru dlžníkovi). Dňa 05. 12. 2007 boli na účet žalovaného pripísané finančné prostriedky vo výške 35.000 Sk a zároveň mu bola doručená žiadosť o storno úveru až dňa 07. 12. 2007, teda po uplynutí 16 dní od uzavretia zmluvy.

Žalobkyňa v konaní tvrdila, že pociťovala za nespravodlivé, aby musela zaplatiť za niečo, čo vlastne ani nedostala a finančné prostriedky nepoužila. Zamestnávateľ jej v mesiaci august 2011 začal vykonávať

zrážky zo mzdy a až na základe rozhodnutia OS Levice vedeného pod sp. zn. 12C/248/2011 jej zamestnávateľ prestal strhávať splátky zo mzdy. Zároveň preukázala výpisom z bankového účtu, či žalovanému vrátila finančnú čiastku 35.000 Sk. Finančné prostriedky jej boli poskytnuté dňa 22. 11. 2007 a vrátila ich dňa 04. 12. 2007.

Žalobkyňa svoj nárok týkajúci sa priznania finančného zadosťučinenia odôvodňovala tým, že konaním žalovaného bola značne vystresovaná a znervózňovaná, keď žalovaný konal bez odbornej starostlivosti v rozpore s dobrými mravmi, pričom jeho konanie prekročilo všetky medze (výzvy, osobné návštevy). Napriek tomu, že od návštevy p. V., t. j. od 23. 10. 2007 je dlhodobo vystavovaná psychickým nátlakom súvisiacim s nerešpektovaním jej pokynu, ktorým odvolala a stornovala žiadosť o poskytnutie úveru, od uvedeného obdobia neustále musela riešiť otázku úveru, i napriek presvedčeniu, že keď úver obratom vrátila a nepoužila ho, nemusí už žiadne finančné prostriedky vrátiť. Žalovaný prostredníctvom rôznych osôb na ňu neustále vyvíjal nátlak na úhradu finančných prostriedkov, bola obťažovaná návštevami, telefonátmi, ako aj písomnými upomienkami na úhradu finančných čiastok. Tým, že žalovaný si uplatnil zrážky zo mzdy u jej zamestnávateľa, tiež to u nej spôsobilo stresové situácie a psychické vypätie, v dôsledku ktorých pretrvával stav neistoty a obavy, že napriek stornovaniu a vráteniu úveru si žalovaný naďalej bude uplatňovať voči nej finančné prostriedky.

Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zo dňa 04. 12. 2013 č. k. 7C/78/2010-237 rozhodol tak, že určil, že právny vzťah z úverovej zmluvy č. 8400000656 medzi účastníkmi konania nie je. Ďalším výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1.000 eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. V dôsledku podaného odvolania žalovaným napadnutý rozsudok preskúmal odvolací súd, ktorý svojím rozsudkom zo dňa 20. 02. 2015 č. k. 9Co/175/2014-328 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa určenia, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania nie je, ako vecne správny potvrdil a vo výroku týkajúceho sa priznania finančného zadosťučinenia rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie. Oba sudy dospeli k rovnakému právnomu záveru, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania nie je, pretože v súlade so zmluvným dojednaním sa zmluva o revolvingovom úvere od počiatku zrušila. Keďže žalobkyňa finančnú čiastku 35.000 Sk žalovanému zaslala, nevzniklo jej ani bezdôvodné obohatenie, a keďže k vzniku úverovej zmluvy nedošlo, treba mať za to, že dlh v čase uznania neexistoval, keďže je nesporné, že uznať dlh je možné až po tom, čo dlh vznikol.

Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie iba vo výroku týkajúcom sa priznania finančného zadosťučinenia, keď poukázal na to, že žalobkyňa sa domáhala s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa aj priznania finančného zadosťučinenia, pričom s poukazom na § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. môže byť finančné zadosťučinenie priznané len v takom prípade, ak dotknutá osoba na súde úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z.

9. Súd prvej inštancie po zrušení veci odvolacím súdom vo veci opätovne rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že žalobu v časti priznania finančného zadosťučinenia zamietol.

10. Žalobkyňa vo svojom odvolaní namietala, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa a postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona účinného do 31. 10. 2012 proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrániť spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

Podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona v platnom znení, proti porušiteľovi práva a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ držal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované proti všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Zákon o ochrane spotrebiteľa v znení čl. VIII zákona č. 102/2014 Z. z. vymedzuje pojem spotrebiteľa ako fyzickú osobu, ktorá vystupuje vo vzťahu s podnikateľom pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy. Spotrebiteľom je každá fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci:

- svojej podnikateľskej činnosti
- svojho zamestnania alebo
- svojho povolania.

Zákon neustanovuje pozitívnu definíciu, kto je spotrebiteľ, ale vymedzuje spotrebiteľa cez negatívne vymedzenie určením okruhu osôb, ktoré nie sú spotrebiteľmi. Na rozdiel od spotrebiteľa predávajúcim nie je iba fyzická osoba, ale môže ním byť aj právnická osoba. Zákon vymedzuje predávajúceho pozitívnu definíciou, z ktorej možno vyvodiť, že predávajúcim je protistrana voči spotrebiteľovi. Podľa zákona predávajúcim je každá osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania. Predávajúcim podľa zákona je aj ďalšia skupina osôb, ktoré konajú v mene alebo na účet predávajúceho. Na rozdiel od spotrebiteľa, pri dimenzovaní ktorého je významná požiadavka zamestnania, pre vymedzenie predávajúceho nie je vznesená požiadavka zamestnania.

11. V preskúmvanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti prívodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, že ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

12. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil

vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradil odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti.

Spotrebiteľskú zmluvu v slovenskom právnom poriadku upravujú dva základné právne predpisy, a to Občiansky zákonník vo svojom ust. § 52 a nasl. a zároveň zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch (pred účinnosťou tohto zákona pred 01. 07. 2007 upravoval problematiku o ochrane spotrebiteľa zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení noviel). Spotrebiteľská zmluva je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 OZ). Z uvedeného vyplýva, že každá zmluva, ktorú uzatvorí dodávateľ a spotrebiteľ bez ohľadu na jej formu sa automaticky považuje za spotrebiteľskú zmluvu.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, ako aj z obsahu spisu, je nesporné, že žalobkyňa sa svojho nároku domáhala v zmysle zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a žiadala, aby súd určil, že právny vzťah z úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania nie je a zároveň sa domáhala priznania finančného zadosťučinenia. Je nesporné, že žalovaný pri vstupe do úverového vzťahu so žalobkyňou vystupoval z pozície dodávateľa, ktorý konal o predmete svojej obchodnej a inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa vystupovala v pozícii spotrebiteľky a nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Aj za situácie, že žalobným výrokom sa žalobkyňa v zmysle Zákona o ochrane spotrebiteľa domáhala určenia, že jej právny vzťah z úverovej zmluvy č. 8400000656 nie je, je potrebné jednoznačne konštatovať, že úmyslom strán bolo vstúpiť do vzťahu, ktorý je potrebné nazvať ako spotrebiteľský, od ktorého žalobkyňa odstúpila a vzhľadom na obranu žalovaného sa súd správne vysporiadaval s technologickým procesom vzniku zmluvy a dospel k správne právne názoru, že k vzniku úverovej zmluvy nedošlo. Táto skutočnosť však nemá za následok stratu postavenia žalobkyne ako spotrebiteľky, na ktorú by sa nevzťahovalo ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa.

14. Je preto nesporné, že žalobkyni ako spotrebiteľke vznikol nárok v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, keď sa úspešne domohla uplatnenia svojho práva, bez ktorého určujúceho výroku, že medzi účastníkmi nevznikol právny vzťah z úverovej zmluvy, by jej postavenie bolo značne neisté. Rovnako je nesporné, že postupom žalovaného jej bola spôsobená ujma, pričom postačuje, že konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu. Pri výške určenia primeraného finančného zadosťučinenia, na základe úvahy odvolacieho súdu, bolo prihliadnuté ku všetkým skutkovým okolnostiam daného prípadu. Odvolací súd prihliadol na skutočnosť, že žalobkyňa sa svojho nároku domáhala žalobou podanou na súde prvej inštancie ešte v roku 2010 a až rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý potvrdil výrok súdu prvej inštancie, že medzi stranami sporu právny vzťah z úverovej zmluvy nie je, došlo k odstráneniu stavu jej právnej neistoty. I napriek skutočnosti, že žalobkyňa bezprostredne na druhý deň stornovala žiadosť o poskytnutie úveru a promptne zaslala poskytnutého finančné prostriedky späť žalovanému, bol na ňu naďalej využívaný nátlak zo strany pracovníkov žalovaného, bola obťažovaná návštevami, telefonátmi, ako aj písomnými upomienkami, bola jej vykonávaná zrážka zo mzdy, dokonca na odporúčenie pracovníka žalovaného sa obrátila na orgány činné v trestnom konaní. Nútená bola riešiť otázku zrážok zo mzdy, a to aj neodkladným opatrením, ktorým sa napokon uložilo jej zamestnávateľovi nevykonávať zrážky zo mzdy. Všetky tieto skutočnosti boli spôsobilé privodiť ujmu žalobkyni, a preto jej nárok na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia je dôvodný, i keď čiastočne. Odvolací súd, vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, keď výška tohto finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu, považoval za postačujúce finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur, na zaplatenie ktorej sumy zaviazal žalovaného v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti do sumy, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia až vo výške 2.639 eur, odvolací súd zamietajúci výrok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. O trovách celého konania, keďže odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni v konaní priznal nárok na náhradu trov celého konania. Žalobkyňa bola úspešná v určujúcom výroku, v ktorom bolo rozhodnuté, že právny vzťah z úverovej zmluvy nie je a rovnako bola úspešná aj vo výške finančného zadosťučinenia, keď suma, ktorú jej odvolací súd priznal, bola závislá vyslovene od úvahy súdu.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).